

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 164/2003
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Δ' ΤΜΗΜΑΤΟΣ
Συνεδρίαση 8-4-2003

Σύνθεση

Πρόεδρος : Κωνσταντίνος Ε. Μπακάλης, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη : Νικηφόρος Κανιούρας, Χριστόδουλος Μπότσιος,
Γεώργιος Λάζος, Ηλίας Δροσογιάννης, Θεοδόσιος
Ράπτης, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής : Γεώργιος Λάζος, Νομικός Σύμβουλος

Ερώτημα : Αριθ. Πρωτ. 91232/90/11-2-2003 της Γεν. Δ/σης
Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Φυσικού
Περιβάλλοντος Υπ. Γεωργίας.

Περίληψη 1) Αν η διάταξη του άρθρου 6 παρ.1 του Ν.Δ.

Ερωτήματος : 69/1968, με το οποίο κυρώθηκε η από 4-11-1968
σύμβαση μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της
εταιρείας με την επωνυμία «Τουριστική Γεωργική
Εξαγωγική» Α.Ε., η οποία ορίζει ότι η συγκεκριμένη
υπό αξιοποίηση έκταση κειμένη στη Σιθωνία
Χαλκιδικής, παύει από της κυρώσεως της συμβάσεως
αυτής να χαρακτηρίζεται ως δασική, εξακολουθεί να
ισχύει σήμερα, μετά την ισχύ του άρθρου 24 του
Συντάγματος 1975/1986/2001 ή αντίκειται στις

διατάξεις του άρθρου αυτού και

2) σε περίπτωση που κριθεί ότι ισχύει:

α) Αν είναι δυνατή η διαχείριση της εκτάσεως αυτής, στο μέτρο που δεν είναι επιθυμητή η αλλαγή της χρήσεως αυτής, ως δάσους και β) Αν είναι δυνατή η ένταξή της σε σχετικά προγράμματα επιδοτήσεως της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, (Δ' Τμήμα) γνωμοδότησε ως ακολούθως:

I. 1. Κατά το διδόμενο από την Υπηρεσία πραγματικό και τα στοιχεία που συνοδεύουν το υποβληθέν ερώτημα, η εταιρεία «Τουριστική - Γεωργική - Εξαγωγική Α.Ε.», υπήχθη στις διατάξεις, τόσο του Ν.Δ. 2687/53, όσο και του Ν. 4171/61 για επένδυσή της με κεφάλαια εξωτερικού, με σκοπό τη βιομηχανική, κτηνοτροφική, γεωργική και τουριστική αξιοποίηση εκτάσεως στο Ν. Μαρμαρά Χαλκιδικής. Ειδικότερα, η εταιρεία υπήχθη στις διατάξεις του Ν.Δ. 2687/53 με το Β.Δ. 714/68 για εισαγωγή κεφαλαίων του εξωτερικού και στις διατάξεις του Ν. 4171/61 με την, από 4-11-68 συναφθείσα μεταξύ αυτής και του Ελ. Δημοσίου και κυρωθείσα με το Ν.Δ. 69/1968, σύμβαση.

2. Με τις από 27-1-1977, 31-12-1985 και 7-5-1996, συναφθείσες μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και της προαναφερθείσας εταιρείας, συμβάσεις, κυρωθείσες με τους Νόμους 664/77 (ΦΕΚ Α' 224), 1682/87 (ΦΕΚ Α' 14) και 2438/96 (ΦΕΚ Α' 211) αντιστοίχως, τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε η (αρχική) από 4-11-1968 ως άνω σύμβαση, μόνο ως προς το ύψος των εισαχθέντων κεφαλαίων εξωτερικού, το είδος των έργων επενδύσεως και το χρόνο αποπερατώσεως αυτών. Ορίσθηκε δε ρητά, διά

του άρθρου 2 όλων αυτών των τροποποιητικών συμβάσεων, ότι «Οι λοιπές διατάξεις της από 4 Νοεμβρίου 1968 σύμβασης, παραμένουν ως έχουν».

3. Μετά την εκτέλεση , επί τμήματος της αναφερομένης στην εγκριτική πράξη εκτάσεως των 17.000 περίπου στρεμμάτων, ωρισμένων επενδυτικών έργων εκ των προβλεπομένων στην αρχική σύμβαση και τελικώς, όλων των έργων των αναφερομένων στην (τελευταία) από 7-5-96 τροποποιητική αυτής σύμβαση , εναπόμεινε έκταση 10.000 περίπου στρεμμάτων, φέρουσα την μορφή δάσους χαλεπίου πεύκης με υπόροφο αείφυλλα πλατύφυλλα, επί της οποίας η εταιρεία προτίθεται να επεκτείνει τις δραστηριότητές της δια της ανεγέρσεως αυτοτελών οικιών. Προς τον σκοπό αυτό και προκειμένου να εκδοθεί σχετική οικοδομική άδεια, η εταιρεία υπέβαλε στο Δασαρχείο Πολυγύρου αίτηση για χορήγηση βεβαιώσεως ότι η συνολική έκταση των 17.630 στρεμμάτων «δεν αποτελεί δάσος ή δασική έκταση και ούτε έχει κηρυχθεί αναδασωτέα». Από τα στοιχεία του συνυποβληθέντος με το ερώτημα φακέλου προκύπτει ότι αφορμή για το ερώτημα έχει αποτελέσει ο προβληματισμός της Δ/νσεως Δασών Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, περί του αν είναι δυνατή η χορήγηση της αιτηθείσης βεβαιώσεως ότι η συγκεκριμένη έκταση δεν τυγχάνει δασική με βάση την από 4-11-1968 σύμβαση, μεταξύ του Ελ. Δημοσίου και της εταιρείας με την επωνυμία «Τουριστική Γεωργική Εξαγωγική Α.Ε.», που έχει κυρωθεί με το Ν.Δ. 69/1968, ή αν πρέπει για το χαρακτηρισμό της ως δασικής ή μη, να ακολουθηθεί η διαδικασία του άρθρου 14 του Ν. 998/1979.

4. Περαιτέρω, επειδή με αποφάσεις του Νομάρχη Χαλκιδικής (45022/13-1-93 και 48860/2-9-93) εγκρίθηκαν η υποβληθείσα από την εταιρεία μελέτη αντιτυρικής προστασίας και η οριστική μελέτη Δασικών δρόμων αντιτυρικών ζωνών, αντιστοίχως, και παραλλήλως το έτος 1993 η εταιρεία εντάχθηκε στον Καν. ΕΟΚ 3529/86, επιδοτηθείσα με το

«πρόγραμμα προστασίας των δασών», ενώ σχετική αίτησή της υποβλήθεισα το 2000 για ένταξη στην Καν. ΕΟΚ 2158/92 για το έργο «Προστασία Δασικού Συμπλέγματος Πόρτο-Καρρά εκτέλεση πυροπροστατευτικών» απορρίφθηκε, προβληματίσθηκε η ερωτώσα υπηρεσία ως προς τη δυνατότητα διαχείρισεως της εν λόγω εκτάσεως ως δάσους και εντάξεώς της σε σχετικά προγράμματα επιδοτήσεως της ΕΟΚ, στο μέτρο που δεν είναι επιθυμητή η αλλαγή χρήσεώς της.

5. Κατόπιν αυτών των προβληματισμών, υποβλήθηκε το ως άνω ερώτημα.

II.1. Κατ' εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 112 του Συντάγματος 1952, η οποία ορίζει ότι: «Νόμος εφάπαξ εκδιδόμενος θέλει ρυθμίσει την προστασίαν εκ της αλλοδαπής εισαγομένων προς τοποθέτησιν εις την χώραν κεφαλαίων», εκδόθηκε το Ν.Δ. 2687/53 «περί επενδύσεως και προστασίας κεφαλαίων εξωτερικού» (ΦΕΚ Α 317). Με τις διατάξεις αυτού, καθώς και εκείνες του Ν. 4171/61 «περί λήψεως γενικών μέτρων δια την υποβοήθησιν της αναπτύξεως της οικονομίας της χώρας» (ΦΕΚ Α 93), παρασχέθηκαν κίνητρα για την δημιουργία «παραγωγικών επενδύσεων», οι οποίες συμβάλλουν στην ανάπτυξη της εθνικής παραγωγής και γενικά στην οικονομική πρόοδο της χώρας. Στο πρώτο των παραπάνω Ν.Δ/γμα 2687/53, στο οποίο υπάγονται επενδύσεις χρηματοδοτούμενες με κεφάλαια εξωτερικού, ορίζονται μεταξύ άλλων, τα εξής:

Άρθρο 1. «Κεφάλαια εξωτερικού, κατά το παρόν Ν. Διάταγμα νοούνται τα υφ' οιανδήποτε μορφήν εκ του εξωτερικού εισαγόμενα, ήτοι συνάλλαγμα εξωτερικού, μηχανήματα».

Άρθρο 2. «Εις τας διατάξεις του παρόντος Ν.Δ. υπάγονται υπό την άνω έννοιαν κεφάλαια εισαγόμενα εις την χώραν εκ του εξωτερικού από της ισχύος αυτού και τοποθετούμενα εις παραγωγικάς επενδύσεις.

Παραγωγικά επενδύσεις νοούνται οι αποβλέπουσαι εις την ανάπτυξιν της εθνικής παραγωγής, ή άλλως συμβάλλουσαι εις την οικονομικήν πρόοδον της χώρας.....».

Άρθρο 3. «.....Πάσα εισαγωγή, κατά τα ανωτέρω, κεφαλαίων εξωτερικού διά παραγωγικάς επενδύσεις και οι καθ' έκαστον όροι αυτής εγκρίνονται αναλόγως της σημασίας της επενδύσεως δια Β.Δ/τοςή δι' αποφάσεως των Υπουργών..... Η διά των ως άνω διοικητικών πράξεων χορηγουμένη έγκρισις, ούσα ανέκκλητος ως προς τους όρους υφ' ούς εκάστοτε παρέχεται, αποτελεί και την εγγύησιν του Ελληνικού Κράτους, έναντι του εισαγοντος τα κεφάλαια εξωτερικού, ότι ταύτα υπόκεινται εφεξής αμεταβλήτως εις το υπό του παρόντος Ν.Δ. θεσπιζόμενον καθεστώς. Μεταβολή των όρων τούτων επιτρέπεται μόνον κατόπιν συγκαταθέσεως του εισαγαγοντος τα κεφάλαια εξωτερικού, διενεργείται δε αύτη διά τροποποιήσεως ή συμπληρώσεως των ως άνω διοικητικών πράξεων».

Άρθρο 4. «Αι κατά την παράγραφον 3 του προηγουμένου άρθρου 3 εκδιδόμεναι διοικητικάί πράξεις, περιλαμβάνουσι το είδος της επενδύσεως..... τον χρόνον της πραγματοποιήσεως της επενδύσεως και γενικώτερον πάντα άλλον όρον εξυπηρετούντα τον σκοπόν του παρόντος Ν.Δ.».

2. Με τον Ν. 4171 της 26 Μαΐου /3 Ιουνίου 1961 «περί λήψεως γενικών μέτρων δια την υποβοήθησιν της αναπτύξεως της Οικονομίας της χώρας» (ΦΕΚ Α 93), παρασχέθηκε επίσης προστασία, αλλά σε «σημαντικές» μόνο παραγωγικές επενδύσεις (ήτοι σε υπερβαίνουσες ορισμένο ποσό), αδιαφόρως της προελεύσεως των κεφαλαίων. (Γνωμ. ΝΣΚ 230/95). Ειδικότερα, με τις διατάξεις του άρθρου 1 αυτού, όπως ίσχυαν προ της αντικαταστάσεως με το άρθρο 4 του Ν.Δ. 916/71 (ΦΕΚ Α' 137), προβλέφθηκε, αφενός μεν ποιες επενδύσεις χαρακτηρίζονται

παραγωγικές, αφετέρου δε η διαδικασία προς διαπίστωση αυτού του χαρακτηρισμού και έκδοση προς τούτο, εν συνεχεία, κοινής Υπουργικής αποφάσεως. Περαιτέρω, στο άρθρο 4 αυτού, ορίσθηκε ότι:

«1. Προκειμένου περί παραγωγικής επενδύσεως αξίας υπερτέρας των 180.000.000 δραχμών δύναται, αντί της εκδόσεως της κατά το άρθρον 1 του παρόντος κοινής Υπουργικής αποφάσεως, να συνάπτεται διά την επένδυσιν ταύτην μεταξύ του Δημοσίου και του αναλαμβάνοντος την επένδυσιν σύμβασις δημοσιευομένη εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Διά της συμβάσεως θα καθορίζονται αι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα του τε Δημοσίου και του αναλαμβάνοντος την επένδυσιν.....2.....3.....4.... 5.Οι όροι της τυχόν εκδοθησομένης διοικητικής πράξεως, δυνάμει του άρθρου 3 του Ν.Δ. 2687/1953 ισχύουσι παραλλήλως προς τους όρους της συμβάσεως του παρόντος.»

3. Με το εκδοθέν , κατά τις διατάξεις του προαναφερθέντος Ν.Δ. 2/8/53, Β.Δ. 7/14/68 «περί εγκρίσεως εισαγωγής κεφαλαίων εκ του εξωτερικού παρά της εταιρείας «Τουριστική Γεωργική Εξαγωγική Α.Ε.» διά την τουριστικήν και βιομηχανικήν αξιοποίησιν εκτάσεως εν Σιθωνία Χαλκιδικής» (ΦΕΚ Α 247), εγκρίθηκε η εκ μέρους της εν λόγω εταιρείας , εισαγωγή κεφαλαίων εκ του εξωτερικού 7.000.000 δολλαρίων ΗΠΑ , για την τουριστική και βιομηχανική αξιοποίηση εκτάσεως στρεμμάτων 17.000 περίπου, κειμένης στη Σιθωνία Χαλκιδικής διά της πραγματοποιήσεως, σε πρώτο στάδιο, εντός της εκτάσεως αυτής των συγκεκριμένων και αναφερομένων στη σύμβαση, έργων.

4. Εν συνεχεία, συνήφθη η από 4-11-1968 μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της εταιρείας με την επωνυμία «Τουριστική Γεωργική Εξαγωγική Α.Ε.» σύμβαση, η οποία κυρώθηκε με το Ν Δ 69/1968 (ΦΕΚ Α 309).

Στις διατάξεις της εν λόγω συμβάσεως, οι οποίες από της κυρώσεώς της απέκτησαν ισχύ νόμου, ορίζονται, μεταξύ άλλων τα εξής: Άρθρο 2. «Αι διατάξεις της παρούσης συμβάσεως, μόνον διά συμφωνίας μειαζύ των συμβαλλομένων δύνανται να τροποποιηθώσι ή καταργηθώσι, πάσα δε αντίθετος διάταξις της νομοθεσίας δεν εφαρμόζεται, εφόσον αντίκειται εις τας διατάξεις αυτής. 3. Αι διατάξεις του υπ' αριθ. 714/1968 Β.Δ/τος περί εγκρίσεως εισαγωγής κεφαλαίων υπό της Εταιρείας ισχύουν παραλλήλως προς τους όρους της παρούσης συμβάσεως».

Περαιτέρω, σκοπός και αντικείμενο της παρούσης συμβάσεως είναι, κατ' άρθρο 3, «η υπό της εταιρείας μερίμνη και δια λογαριασμόν αυτής αξιοποίησις εν γένει εκτάσεως στρεμμάτων 17.000 περίπου, κειμένης εν Σιθωνία Χαλκιδικής, παρά τω χωρίω Νέος Μαρμαράς, διά της πραγματοποιήσεως εν τη εκτάσει ταύτη, ως και εις πάσαν άλλην παρακειμένην έκτασιν ήν η Εταιρεία έχει ήδη ή ήθελεν αποκτήσει κατά κυριότητα ή μόνον κατά χρήσιν ή μίσθωσιν των κάτωθι: Α).....Β).....»

Άρθρο 6.1. «Από της δημοσιεύσεως του κυρωτικού της παρούσης νόμου, ολόκληρος η εν εδαφ. α' της 1^{ης} παραγρ. του άρθρου 1 του υπ' αριθ. 714/1968 Β.Δ/τος αναφερομένης υπό αξιοποίησιν έκτασις παύει να χαρακτηρίζεται εν όλω ή εν μέρει ως δασική, μη εχουσών ουδεμίαν εφαρμογήν ή ισχύν επ' αυτής των διατάξεων του Ν. 4173/1929 περί δασικού κώδικος, ως ούτος τροποποιηθείς και συμπληρωθείς ισχύει σήμερον, ουδέ και οιασδήποτε άλλης διατάξεως της ισχυούσης νομοθεσίας, εχούσης σχέσιν με τα δάση, τα χορτολειαδικά εδάφη ή τας μερικώς δασοσκεπεείς εκτάσεις ή λειβάδια».

5. Με το Π Δ 739/76 (ΦΕΚ Α 270) τροποποιήθηκε το αρχικώς εκδοθέν υπ αριθ 714/68 Β Δ/γμα,ως προς το ύψος του ποσού των εισαχθέντων (μέχρι τότε) κεφαλαίων εξωτερικού και ως προς το είδος των προς εκτέλεση έργων.

6. Η ως άνω από 4-11-68 σύμβαση τροποποιήθηκε με την από 27-1-1977 συναφθείσα μεταξύ των αυτών συμβληθέντων μερών, σύμβαση, η οποία κυρώθηκε με το Νόμο 664/77 (ΦΕΚ Α 224). Η τροποποίηση αυτή, αναφερόταν στο είδος των επενδυτικών έργων και στην προθεσμία εντός της οποίας έπρεπε να εκτελεσθούν αυτά και η οποία, για μεν τα προς βιομηχανική, κτηνοτροφική και γεωργική αξιοποίηση της εκτάσεως έργα ορίσθηκε σε 9 έτη, για δε τα προς τουριστική αξιοποίηση της εκτάσεως έργα ορίσθηκε σε 15 έτη από της δημοσιεύσεως του υπ αριθ. 714/68 Β Δ/τος (24-10-68)

7. Με την από 31-12-1985, συναφθείσα μεταξύ των αυτών μερών, σύμβαση, η οποία κυρώθηκε με το Νόμο 1682/87 (ΦΕΚ Α 14), τροποποιήθηκε και πάλι η από 4-11-68 αρχική, όπως είχε εν τω μεταξύ τροποποιηθεί με την προαναφερθείσα από 27-1-1977. Η τροποποίηση αυτή αφορούσε αποκλειστικά την παράταση μέχρι 24-10-1987 της προθεσμίας αποπερατώσεως, μόνο των προς τουριστική αξιοποίηση της εκτάσεως έργων.

8. Με το υπ αριθ 389/96 Π.Δ. (ΦΕΚ Α 263) επήλθε η τελευταία τροποποίηση και συμπλήρωση του αρχικού υπ αριθ. 714/68 Β. Δ/τος, όπως αυτό είχε εν τω μεταξύ τροποποιηθεί, κατά τα προαναφερθέντα, και η οποία τροποποίηση περιοριζόταν μόνο στον καθορισμό του είδους των επενδυτικών έργων, τόσο για την βιομηχανική, κτηνοτροφική και γεωργική, όσο και για την τουριστική αξιοποίηση της συγκεκριμένης εκτάσεως των 17.000 στρεμμάτων. Ως προς τις προθεσμίες αποπερατώσεως των έργων, ίσχυαν, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 2 αυτού, οι προθεσμίες που προέβλεπε το υπ αριθ 739/76 Π Δ.

9. Τέλος, με το άρθρο 1 της από 7-5-1996, συναφθείσης μεταξύ του Ελ. Δημοσίου και της ως άνω εταιρείας, συμβάσεως, η οποία κυρώθηκε με το Νόμο 2438/96 (ΦΕΚ Α 211), αντικαταστάθηκε, και μάλιστα αφ ης

ίσχυσε, η αναφερομένη στο σκοπό της συμβάσεως, στο είδος των επενδυτικών έργων και στην προθεσμία αποπερατώσεώς τους, διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 3 της αρχικής από 4-11-68 συμβάσεως. Αναλυτικότερα, η εν λόγω αντικατάσταση αφορούσε μόνο το είδος των επενδυτικών έργων, στα οποία συμπεριλήφθηκαν όλα τα μέχρι 24-10-87 εκτελεσθέντα από την εταιρεία έργα ,αρκετά των οποίων δεν προβλέπονταν στις μέχρι τότε συναφθείσες συμβάσεις,(βλ. Γνωμ. ΝΣΚ /96). Με αυτήν δεν θίχθηκε, ούτε ο προβλεφθείς με την αρχική σύμβαση σκοπός της , ο οποίος ήταν η με μέριμνα και για λογαριασμό της εν λόγω εταιρείας αξιοποίηση της προαναφερθείσας εκτάσεως, διά της εκτελέσεως των συγκεκριμένων έργων, ούτε η προθεσμία, όπως εν τω μεταξύ αυτή είχε καθορισθεί με τις τροποποιητικές συμβάσεις και τα εγκριτικά της εισαγωγής κεφαλαίων διατάγματα ,εντός της οποίας έπρεπε να αποπερατωθούν τα έργα αυτά. Παρά ταύτα, όμως, με τη διάταξη αυτή, σε ό,τι αφορά την προθεσμία αποπερατώσεως των έργων, ρητώς ορίσθηκε ότι για μεν τα για την βιομηχανική, κτηνοτροφική και γεωργική αξιοποίηση της εκτάσεως έργα ήταν εννέα ετών από της δημοσιεύσεως του Β Δ/τος 714/68,για δε τα για την τουριστική αξιοποίηση έργα ήταν η 24 – 10-1987.

10. Στη διάταξη του άρθρου 24 του ισχύοντος Συντάγματος 1975/1986/2001 ορίζεται ότι: «1. Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός. Για τη διαφύλαξή του το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας. Νόμος ορίζει τα σχετικά με την προστασία των δασών και των δασικών εκτάσεων..... Απαγορεύεται η μεταβολή του προορισμού των δασών και των δασικών εκτάσεων, εκτός αν προέχει για

την Εθνική Οικονομία η αγροτική εκμετάλλευση ή άλλη τους χρήση, που την επιβάλλει το δημόσιο συμφέρον».

2. Περαιτέρω, στη διάταξη του άρθρου 106 παρ.1 του ισχύοντος Συντάγματος ορίζεται ότι «Για την εδραίωση της κοινωνικής ειρήνης και την προστασία του γενικού συμφέροντος το Κράτος προγραμματίζει και συντονίζει την οικονομική δραστηριότητα στη Χώρα, επιδιώκοντας να εξασφαλίσει την οικονομική ανάπτυξη όλων των τομέων της εθνικής της περιφερειακής ανάπτυξης και την προαγωγή ιδίως της οικονομίας των ορεινών, νησιωτικών και παραμεθωρίων περιοχών».

3. Εξάλλου, στη διάταξη του άρθρου 107 του ισχύοντος Συντάγματος 1975/1986/2001, ορίζεται ότι «Η πριν από την 21 Απριλίου 1967 νομοθεσία με αυξημένη τυπική ισχύ για την προστασία κεφαλαίων εξωτερικού διατηρεί την αυξημένη τυπική ισχύ που είχε και εφαρμόζεται και στα κεφάλαια που θα εισάγονται στο εξής.....2. Νόμος, που εκδίδεται μια φορά μόνο μέσα σε τρεις μήνες από την ισχύ του Συντάγματος, ορίζει τους όρους και τη διαδικασία για την αναθεώρηση ή λύση των εγκριτικών διοικητικών πράξεων που εκδόθηκαν με οποιονδήποτε τύπο κατ' εφαρμογήν του νομοθετικού διατάγματος 2687/1953 ή των συμβάσεων που έχουν συναφθεί από 21 Απριλίου 1967 έως 23 Ιουλίου 1974 για επενδύσεις κεφαλαίων εξωτερικού.....».

11. Βάσει της επιταγής του άρθρου 107 του Συντάγματος εκδόθηκε ο Ν. 141/1975 «περί αναθεώρησης των κατά το ν.δ. 2687/1953 εγκριτικών πράξεων και αναθεώρησης ή λύσεως των κατά το αυτό νομοθετικών διατάγματα συμβάσεων της δικτατορικής περιόδου», (ΦΕΚ Α179), με τον οποίο ρυθμίσθηκαν λεπτομερώς η διαδικασία, οι προϋποθέσεις και οι όροι της αναθεώρησης ή της λύσεως και οι συνέπειες αυτών για την τύχη των εγκριτικών πράξεων που είχαν εκδοθεί και των συμβάσεων που είχαν καταρτισθεί κατά τη διάρκεια της προαναφερομένης χρονικής περιόδου.

Ειδικότερα, με το άρθρο 1 αυτού ρυθμίσθηκαν τα της αναθεωρήσεως των διατάξεων των εγκριτικών πράξεων, χωρίς εξαίρεση του περιεχομένου των, με οποιονδήποτε τύπο και αν εκδόθηκαν, και τα αποτελέσματα της αναθεωρήσεως αυτής στους ενδιαφερομένους. Με το άρθρο 2 παρ.1 ορίσθηκε ότι: «συμβάσεις μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και οιασδήποτε τρίτου φυσικού ή νομικού προσώπου αφορώσαι εις επενδύσεις υπαχθείσας εις το ν.δ. 2687/1953, συναφθείσαι κατά το χρονικόν διάστημα από 21 Απριλίου 1967 μέχρι και 23 Ιουλίου 1974, δύνανται να αναθεωρηθούν ή να λυθούν υπό τους όρους του παρόντος νόμου και αν έτι εκυρώθησαν νομοθετικώς ή διοικητικώς», ενώ με την παράγραφον 2 του ίδιου άρθρου ορίσθηκε ότι: «Διά την κατά την προηγουμένην παράγραφον αναθεώρησιν, εφαρμόζεται αναλόγως η εν άρθρω 1 προβλεπομένη διαδικασία». Περαιτέρω, κατά μεν την παρ.4 του αυτού άρθρου 2 «το Δημόσιον διά της κατά την παρ.8 του άρθρου 1 αποφάσεως της οικονομικής επιτροπής, δύναται, αντί αναθεωρήσεως, να κηρύξη λελυμένην την σύμβασιν», κατά δε την παρ.5 «επερχομένης της λύσεως της συμβάσεως κατά τας παρ.3 και 4 του παρόντος άρθρου παύουν εφ' εξής τα προνόμια και αι ειδικαί ρυθμίσεις, αι προκύπτουσαι εκ της εφαρμογής του ν.δ. 2687/1953 και η περί ης πρόκειται επιχειρήσεις ή επένδυσις εν γένει υπόκειται δια το μέλλον εις τους κανόνας δικαίου τους διέποντας τας κοινάς επιχειρήσεις, μη θιγομένων όμως οπωσδήποτε αναγνωρισθέντων εις τον επενδυτήν δικαιωμάτων βάσει του άρθρου 5 του ν.δ. 2687/1953 και του άρθρου 5 παρ.1 και 2 του ν.δ. 4256/1962». Τέλος, με το άρθρο 12 ν. 1701/1987 ορίσθηκαν τα εξής: «1. Η αληθής έννοια των διατάξεων άρθρου 2 παρ.1 του ν. 141/1975 (ΦΕΚ 179), όσον αφορά τη λύση των συμβάσεων που καταρτίσθηκαν κατά το χρονικό διάστημα από 21 Απριλίου 1987 μέχρι 24 Ιουλίου 1974, είναι ότι με τη λύση των

συμβάσεων καταργούνται αυτοδίκαια όλοι ανεξαιρέτα οι όροι και ρήτρες αυτών.....»

Εξάλλου, σύμφωνα με τις διατάξεις του προβλεπontos την διαδικασία αναθεώρησης των ως άνω εγκριτικών πράξεων, άρθρου 1 του ίδιου νόμου (141/75), «Η αναθεώρησης προτείνεται δι' εγγράφου του Υπουργού Συντονισμού και Προγραμματισμού, εκδιδομένου εντός τριμήνου αποκλειστικής προθεσμίας από της ενάρξεως ισχύος του παρόντος, απευθυνομένου προς το εις ό αφορά αυτή φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον.....Διά του ως άνω εγγράφου καλείται ο ενδιαφερόμενος προς συζήτησιν επί των αναθεωρητέων όρων της εγκριτικής πράξεως. Εν τω εγγράφω περιλαμβάνονται αριθμητικώς ή περιληπτικώς οι αναθεωρητέοι όροι της εγκριτικής πράξεως, μη απαιτουμένης αιτιολογήσεως της προτεινομένης αναθεώρησης. Ο προς ον απευθύνεται το έγγραφον ενδιαφερόμενος δικαιούται όπως δηλώση εάν κατ' αρχήν αποδέχεται την αναθεώρησιν της εγκριτικής πράξεως, προσφερόμενος εις διαπραγματεύσεις προς τούτο.....».

12. Τέλος, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 14 του Ν. 998/79, «εάν δεν έχη καταρτισθή εισέτι δασολόγιον, ο χαρακτηρισμός περιοχής τινός ή τμήματος της επιφανείας της γης ως δάσους ή δασικής εκτάσεως και ο καθορισμός των ορίων τούτων διά την εφαρμογήν των διατάξεων του παρόντος νόμου, ως και ο προσδιορισμός της κατηγορίας εις ην ανήκει δάσος ή δασική έκτασις κατά τας εν άρθρω 4 διακρίσεις, ενεργείται κατ' αίτησιν οιουδήποτε έχοντος έννομον συμφέρον ή και αυτεπαγγέλτως διά πράξεως του κατά τόπον αρμοδίου δασάρχου.....»

III. Από τις προαναφερθείσες συνταγματικές και λοιπές διατάξεις, τις εγκριτικές πράξεις και συμβάσεις που στηρίζονται σ' αυτές, σε συνδυασμό

με το ως άνω πραγματικό της προκειμένης υποθέσεως, προκύπτουν τα εξής:

1. Ο συνταγματικός νομοθέτης, έχοντας σκοπό να επαναφέρει την κλονισθείσα από τα γεγονότα του παρελθόντος πίστη του Ελληνικού κράτους και να συμβάλει στην ανόρθωση της εθνικής οικονομίας, διά της εισαγωγής κεφαλαίων εκ του εξωτερικού, έκρινε ότι δεν αρκούσε η απλή νομοθετική κατοχύρωση, αλλά έπρεπε να παρασχεθούν συνταγματικές εγγυήσεις στους εισαγωγείς κεφαλαίων και επενδυτές, εφ' όσον οι κοινοί νόμοι είναι δυνατόν ευχερέστερα να μεταβάλλονται. Για το λόγο αυτό, προέβλεψε με το άρθρο 112 του Σ.1952 την θέσπιση νόμου «εφ' άπαξ εκδιδόμενου», ο οποίος, ως εκ της φύσεώς του, έχει αυξημένη τυπική ισχύ, υπό την έννοια ότι δεν είναι δυνατόν να τροποποιηθεί ή μεταβληθεί με άλλον κοινό νόμο που θα μετέβαλε τους αρχικώς τεθέντες όρους εισαγωγής και προστασίας των κεφαλαίων εξωτερικού. Με τα δεδομένα αυτά, το εκδοθέν βάσει της ως άνω συνταγματικής επιταγής Ν.Δ. 2687/1953 είχε αυξημένη τυπική ισχύ, η οποία αναγνωρίστηκε κατά το παρελθόν από τη νομολογία των δικαστηρίων και τη νομική θεωρία (βλ. και Ολ.ΑΠ 750/86, 4/89) και αναγνωρίζεται ήδη ρητώς, με τη διάταξη της παρ.1 του άρθρου 107 του ισχύοντος Συντάγματος.

2. Κινούμενος, λοιπόν, ο συνταγματικός νομοθέτης στα πλαίσια της εκφρασθείσης ήδη με το Σύνταγμα του 1952, βουλήσεώς του για την παροχή συνταγματικής κατοχυρώσεως στους εισαγωγείς κεφαλαίων εκ του εξωτερικού, προέβη με το άρθρο 107, όχι μόνο στη διατήρηση της ίδιας προστασίας των κεφαλαίων εξωτερικού που επρόκειτο να εισαχθούν στο μέλλον, μετά την ισχύ του, αλλά προέβλεψε ρητά και την διατήρηση όλης της εχούσης ηυξημένη τυπική ισχύ και σχετικής με την προστασία κεφαλαίων εξωτερικού νομοθεσίας, η οποία είχε εκδοθεί μέχρι 21-4-67.

3. Περαιτέρω, με την παρ.2 του ίδιου άρθρου επέτρεψε την έκδοση αυξημένης τυπικής ισχύος νόμου (εκδόθηκε ο Ν. 141/75), προκειμένου, αφού, κατά την διαγραφόμενη σε αυτόν διαδικασία, αναθεωρηθούν ή λυθούν τόσο οι εγκριτικές διοικητικές πράξεις, που εκδόθηκαν κατ' εφαρμογή του Ν.Δ. 2687/53 όσο και οι συναφθείσες στο από 21-4-67 μέχρι 23-7-74 χρονικό διάστημα συμβάσεις για επενδύσεις κεφαλαίων (πλην των αναφερομένων στη νηολόγηση πλοίων με ελληνική σημαία), οι μη αναθεωρηθείσες ή μη λυθείσες τελικώς, εντός της αποκλειστικής προθεσμίας, να διατηρήσουν την ισχύ τους που είχαν και να παγιωθεί, έτσι η εμπιστοσύνη των, κατά το ανωτέρω χρονικό διάστημα, εισαγωγέων ξένων κεφαλαίων.

4. Υπό τα ανωτέρω εκτεθέντα, εφόσον κατά το διδόμενο πραγματικό του ερωτήματος, η προαναφερθείσα, (ως διαμορφώθηκε κατά το περιεχόμενό της, με τις επελθούσες τροποποιήσεις) ,από 4-11-68 σύμβαση μεταξύ του Ελλ. Δημοσίου και της εταιρείας με την επωνυμία «Τουριστική Γεωργική Εξαγωγική Α Ε », δεν αναθεωρήθηκε, ούτε και λύθηκε ,όπως θα μπορούσε, κατά τα προβλεπόμενα στον Ν. 141/75, εξακολούθησε να ισχύει στο σύνολό της και μετά την έναρξη ισχύος του Συντάγματος 1975,τροποποιηθείσα άλλωστε, από το έτος 1977 , ως προς το άρθρο 3 αυτής, το οποίο αναφέρεται στο είδος των επενδυτικών έργων και στο χρόνο αποπερατώσεώς τους.

5. Παρά ταύτα, η θέσπιση της διάτάξεως του άρθρου 6 παρ. 1της προαναφερθείσας συμβάσεως και ο δι' αυτής αποχαρακτηρισμός, ως δασικής , της περί ής ο λόγος εκτάσεως και η εντεύθεν μη υπαγωγή της στις εν γένει διατάξεις του δασικού κώδικος, αλλά στο προβλεπόμενο δι' αυτής (συμβάσεως) νομικό καθεστώς, έγινε αποκλειστικά και μόνο χάριν της πραγματώσεως του σκοπού της συμβάσεως, ήτοι της αξιοποίησεως της συγκεκριμένης εκτάσεως διά της ανεγέρσεως σε αυτή συγκεκριμένων

έργων εντός συγκεκριμένης προθεσμίας. Εκ τούτου παρέπεται ότι η ισχύς της διατάξεως αυτής είναι αρρήκτως συνδεδεμένη και συνυφασμένη με την εκτέλεση των αναφερομένων στη σύμβαση συγκεκριμένων έργων και η χρονική της ισχύς, με την ωσαύτως στη σύμβαση (ή στην εγκριτική της εισαγωγής των κεφαλαίων του εξωτερικού πράξη), αναφερομένη προθεσμία, εντός της οποίας πρέπει να εκτελεσθούν τα έργα. Ο άρρηκτος αυτός δεσμός είναι αποτέλεσμα της ανάγκης πραγματοποίησης της συγκεκριμένης παραγωγικής επενδύσεως (κατά το είδος των επενδυτικών έργων και εντός της προσυμφωνηθείσης προθεσμίας) ,κατά παράκαμψη των θεσπιζομένων από τις γενικές περί δασών διατάξεις απαγορεύσεων, αναφερομένων στην μη αλλαγή της χρήσεώς τους.

Έτσι, τα προβλεπόμενα στην από 4-11-68 ως άνω σύμβαση, μετά τις επελθούσες τροποποιήσεις της , η μεν προθεσμία αποπερατώσεως των τουριστικών έργων έληξε στις 24-10-1987, η δε προθεσμία αποπερατώσεως των λοιπών επενδυτικών έργων έληξε στις 24-10-79.

IV.1. Συμπερασματικά, σύμφωνα με τα προαναπτυχθέντα, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, η ισχύς της διατάξεως του άρθρου 6 παρ 1 του Ν Δ 69 /1968, με το οποίο κυρώθηκε η εν λόγω σύμβαση, έληξε στις 24-10-1987 και, ως εκ τούτου, ανεξαρτήτως του αν τα υπό εκτέλεση έργα εμπίπτουν ή όχι στο αντικείμενο της συμβάσεως, δεν τίθεται ζήτημα αν η διάταξη αυτή εναρμονίζεται ή όχι με τις Συνταγματικές διατάξεις των άρθρων 24,106 παρ 1 και 107 του ισχύοντος Συντάγματος 1975/1986/2001.

2. Περαιτέρω, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, επειδή δεν ισχύει πλέον η προαναφερθείσα διάταξη του άρθρου 6 παρ.1 του ΝΔ 69/1968, έπαυσε ο αποχαρακτηρισμός, ως δασικής, της εναπομεινάσης και

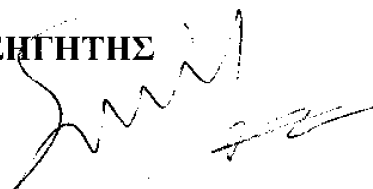
μη αξιοποιηθείσης κατά τα αναφερόμενα στην ως άνω από 4-11-1968 σύμβαση, εκτάσεως. Του λοιπού δε πρέπει για τον χαρακτηρισμό αυτής να τηρείται η προβλεπόμενη από τις διατάξεις του άρθρου 14 του Ν. 998/1979 διαδικασία. Και αν κριθεί (χαρακτηρισθεί αρμοδίως) ως δασική, η τυχόν ένταξή της σε προγράμματα επιδοτήσεως της Ε.Ε. θα συναρτάται με την εξέταση της συνδρομής των προς τούτο κατά νόμο απαιτούμενων προϋποθέσεων, όρων, περιορισμών ή απαγορεύσεων- δεσμεύσεων.-

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 30-4-2003

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ε. ΜΠΑΚΑΛΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΑΖΟΣ

Αντιπρόεδρος του ΝΣΚ

Νομικός Σύμβουλος ΝΣΚ